

»Izbris med pravom in politikom«

Forum Mirovnega inštituta ob obeležitvi 21. obletnice izbrisa

25. februar 2013 ob 17. uri, Cankarjev dom, dvorana Lili Novy

V letu 2013 obeležujemo 21. obletnico izbrisa iz registra stalnega prebivalstva, s katerim so oblasti leta 1992 več kot 25.000 posameznikom nezakonito odvzele pravico do stalnega prebivanja v Sloveniji. Kljub temu, da je bilo o izbrisu povedanega že veliko, v zvezi s to tematiko vedno znova odkrivamo že pozabljene ali pa še nikoli razkrite podrobnosti. Ste vedeli, da je v nekdanji skupščini zmanjkalo samo en poslanski glas v podporo amandmaju, ki bi preprečil izbris, v primeru njegovega sprejetja pa Sloveniji dvajset let pozneje ne bi bilo treba plačevati odškodnin? Ali da je Svet za varstvo človekovih pravic (predhodnik varuha človekovih pravic) že v zgodnjih 90ih letih o krivicah, povzročenih z izbrisom, obvestil najpomembnejše slovenske voditelje in zahteval njihovo odpravo? In da so nekateri vidni državni uradniki novinarjem najprej priznali, da je bil izbris huda napaka, zatem pa so morali pod pritiski spremeniti svoje stališče? Ali da se je prav v primeru izbrisanih odvetnik na javni obravnavi pred Evropskim sodiščem za človekove pravice prvič v zgodovini skliceval na heglovsko-arendtovski koncept »pravice do pravic«?

Po ustavnem sodišču in vseh pomembnejših mednarodnih telesih Sveta Evrope in Organizacije združenih narodov, ki so doslej že obsodila izbris, se je o tem dejanju izreklo tudi Evropsko sodišče, ki je kot najvplivnejše in najuglednejše nadnacionalno telo za varstvo človekovih pravic v Evropi Slovenijo obsodilo zaradi kršitve pravic izbrisanih. Čez štiri mesece bo potekel enoletni rok, ki ga je Evropsko sodišče določilo Sloveniji za izvršitev najpomembnejšega dela sodbe – za sprejem odškodninske sheme. Kako osem mesecev zatem poteka izvrševanje sodbe? Kakšna naj bo poprava krivic, da bo ustrezala načelom pravičnosti? Kako sodba Evropskega sodišča vpliva na vprašanje urejanje pravnih statusov v Sloveniji? Kako po izdaji sodbe razumeti politično in pravno odgovornost za izbris? Kako izbris razumeti v kontekstu trenutnega družbenega dogajanja in protestov?

O teh in drugih vprašanih razumevanja in naslavljanja izbrisa bomo razpravljali na forumu, na katerem bodo sodelovali:

- **Ljubo Bavcon**, Pravna fakulteta, predsednik nekdanjega Sveta za varstvo človekovih pravic
- **Metka Mencin Čeplak**, FDV, predlagateljica amandmajev, ki bi preprečili izbris
- **Mirt Komel**, filozof in pisatelj
- **Katarina Vučko**, Mirovni inštitut, pravna svetovalka
- **Borut Mekina**, novinar Mladine in pred tem Večera, ki že 20 let spremlja izbris
- **Mirjana Učakar**, aktivistka Amnesty International z izkušnjo izbrisa

Pogovor bo povezovala: **Neža Kogovšek Šalomon**, direktorica Mirovnega inštituta.

Vljudno vabljeni!